

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni • 15 Mayıs 2018 • No: 122

Çarkı Bozuk Bu Düzene Hayır!

OHAL rejimi altında yapılacak bir seçim hiçbir şekilde demokratik olmayacaktır. Medyanın tek adam rejiminin sesi haline getirildiği, muhalefetin sesinin kısıldığı koşullarda nasıl demokratik bir seçim olabilir? Erdoğan, “ben seçim yapıyorum, siz de beni seçin” demek istiyor. Bu açıkça, iktidarın bir dayatmasıdır. Bu yüzden işçiler “biz bu dayatmaya boyun eğmeyeceğiz” demelidir. Daha önce hangi partiye oy vermiş olursak olalım, Tek Adam Rejimine HAYIR demeli ve iktidarın oyununu bozmalıyız!

İşçiler, emekçiler, kardeşler!

Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın aldığı ani karar üzerine, ülke 24 Haziranda seçime gidiyor. Bu seçim, pek çok yönden önemli olacak. Erdoğan, kurduğu tek adam rejimini kalıcılaştırmak ve mutlak hale getirmek istiyor. Grevleri yasaklanan, kadro hayalleri boşa çıkarılan işçiler, işsizler, yoksullar, kadınlar, emekliler, kısacası toplumun geniş kesimleri olağanüstü koşullara ve çarkı bozuk bu düzene tepkisini mutlaka dile getirecektir. Sonucun ne olacağını biz belirleyeceğiz, işçi sınıfı belirleyecek!

Kardeşler!

24 Haziran seçimleri OHAL koşullarında yapılacak. OHAL demek olağanüstü durum demektir. AKP hükümeti “ülkede olağanüstü durum var” diyerek demokratik hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmış, Meclis’i bir kabuğa dönüştürmüş ve tüm iktidar iplerini tek bir kişiye vermiştir. 16 Nisan 2017’deki şaibeli referandumla birlikte, tek adam rejimine anayasal bir nitelik kazandırılmıştır. Erdoğan, ülkeyi Kanun Hükmünde Kararnameler ile yönetiyor. İktidar, Meclis’te kabul edilmesi gereken yasaları, kararname yayınlayarak hayata geçiriyor. OHAL rejimiyle tüm toplum baskı altına alınmıştır. İşine son verilen on

binlerce insan işsizliğin ve yoksulluğun kucağına itilmiştir. Bütün görüşlerden muhalif insanlar, aydınlar, siyasetçiler ve gazeteciler cezaevine atılmıştır, atılıyor. Yalnızca sosyal medya paylaşımlarından dolayı yüzlerce insan tutuklanmıştır. İnsanlar demokratik tepkilerini dile getiremiyor, “acaba tutuklanır mıyım?” korkusu yaşıyorlar.

Kardeşler!

AKP iktidarı gücünü demokratik mekanizmalardan değil, OHAL rejiminden alıyor. Yani baskı ve yasaklardan! İnsanların adalet beklediği yargı sistemi, OHAL rejiminde tek adamın kontrolü altına girmiştir. Bu rejim, tek adamın devleti canının istediği şekilde yönetmesine imkân veriyor. Şu ana kadar birçok grevin yasaklanması, bu keyfiliğin ne boyutlara vardığını gözler önüne seriyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan, OHAL’i işçi grevlerini yasaklamak için kullandıklarını söylemeyi adet haline getirdi. Patron örgütlerinin temsilcileriyle her buluştuğunda, OHAL sayesinde grevleri yasakladıklarını ve böylece eskisi gibi grev olmadığını ballandıra ballandıra anlatıyor. Sanki grev suçmuş, kargaşaymış gibi bir algı oluşturmaya çalışıyor. Oysa grev suç değil, işçilerin en demokratik hakkıdır. Grevlerin yasaklanması demek, patronlar karşısında işçilerin elinin kolunun bağlanması demektir. Grev hakkının olmadığı, grevlerin yasaklandığı bir ülkede ne işçilerin lehine bir toplu sözleşme yapılabilir ne de işçilerin demokratik talepleri karşılanabilir.

Kardeşler!

Erdoğan, sermaye sınıfının çıkarlarının bekçisi olduğunu açıkça ilan etmekten geri durmuyor. Şurası açıktır ki AKP de, Erdoğan da sermaye sınıfının temsilcisidir. Son 16 yılda işçi sınıfının haklarına büyük bir darbe indirilmiştir ve bu AKP iktidarı döneminde gerçekleşmiştir. Emeklilik yaşını uzatan, gençlerimizi ve çocuklarımızı mezarda emekliliğe mahkûm eden bu iktidardır. Devlete ait onlarca işletmeyi özelleştiren, bu işletmelerdeki işçileri işsizliğin kucağına iten bu iktidardır. Hastanelerden maden ocaklarına kadar, her alana taşeron sistemini sokan bu iktidardır. Özel istihdam bürolarını, esnek ve güvencesiz çalışma biçimlerini yasalastıran bu hükümettir. Sendikaları baskı altına alan, kimi sendikaları “yandaş” haline getiren, işçilerin birliğini parçalayan bu iktidardır.

Kardeşler!

Bize Türkiye ekonomisinin büyüdüğünü, Türkiye’nin güçlendiğini söylüyorlar. Son 16 yılda Türkiye ekonomisinin büyüdüğü doğrudur. Peki, bu büyümeden işçilerin, emekçilerin payına ne düştü? Son 16 yılda işçi ücretleri baskılandı, reel ücretlerimiz yani alım gücümüz düştü. Son 16 yılda bankalara borçlanan, kredi kartı kullanmadan ay sonunu getiremeyen işçi sayısı on milyonları buldu. Milyonlarca işçinin geleceği bankalar tarafından ipotek altına alındı. Düşük ücretlerden ve borçlardan dolayı son 16 yılda fazla mesailere mecbur bırakılan işçi sayısı alabildiğine arttı. Son 16 yılda iş saatleri uzatılmış, çalışma koşulları ağırlaştırılmış, işçilerin sosyal yaşamı yok edilmiştir. 6 mil-

yondan fazla işçi işsizdir! Her ay iş kazalarında 150’den fazla işçi yaşamını kaybediyor.

Yani büyüyen, palazlanan, kârını katlayan sermaye sınıfıdır. Sermayenin daha fazla büyümesi için kentler rant alanına çevrilmiş, doğa yağmalanmış, devlet imkanları ve işsizlik fonu sermaye sınıfına peşkeş çekilmiştir, çekiliyor. İktidar çevreleri tepeden tırnağa yolsuzluğa gömülmüş, çürüme dört bir tarafı sarmıştır. Ne pahasına olursa olsun iktidarda kalmak isteyen AKP hükümeti, toplumsal alanda gerilimi arttırmış ve emekçileri kutuplaştırmıştır. “Benim milletim” sözünü ağızdan düşürmeyen Erdoğan, kendisine oy vermeyen toplum kesimlerini “millet” saymıyor, onları “münafık” olmakla, “hain” olmakla suçluyor. Gerilim ve kutuplaştırma siyaseti toplumsal alandaki şiddeti körüklemiş, muhalif ve farklı olan toplum kesimlerine karşı tahammülsüzlük tırmandırılmıştır.

AKP iktidarı, zaten yapmak zorunda olduğu yol, köprü, metro yatırımlarıyla artık emekçileri aldatamayacağını biliyor. Yeni bir şey vaat edemeyen iktidar, bu yüzden kutuplaştırmayı tırmandırmaktan medet umuyor.

Kardeşler!

OHAL rejimi altında yapılacak bir seçim hiçbir şekilde demokratik olmayacaktır. Medyanın çok büyük oranda tek adam rejiminin sesi haline getirildiği, muhalefetin sesinin kısıldığı koşullarda nasıl demokratik bir seçim olabilir? Her türlü devlet gücünün iktidarın emrinde olduğu, cumhurbaşkanı adaylarından birinin ise cezaevinde bulunduğu bir seçim nasıl demokratik ve adil olabilir? Erdoğan, “ben seçim yapıyorum, siz de beni seçin” demek istiyor. Bu açıkça, iktidarın bir dayatmasıdır. Bu yüzden işçiler “biz bu dayatmaya boyun eğmeyeceğiz” demelidir. Daha önce hangi partiye oy vermiş olursak olalım, Tek Adam Rejimine HAYIR demeli ve iktidarın oyununu bozmalıyız! ■

Somalı Sınıf Kardeşlerimizi Unutmadık, Unutmayacağız!

13 Mayıs 2014'te, Soma Holding'in işlettiği maden ocağında meydana gelen iş kazasında 301 işçi yaşamını kaybetti. Soma köylerinde kazılan mezarlar, savaşlarda görülebilecek bir manzarayı yansıtıyordu. Acı ve keder yüzlerce işçi ailesinin yüreğini dağladı. Yüzlerce çocuk babasız, eşler dul, anne babalar evlatsız kaldı. Bu katliam tüm emekçileri yasa boğdu.

Somalı aileler için yüreklerindeki yara dünkü kadar taze ve can yakıcı. Aileler yitirdikleri yakınlarını facianın dördüncü yılında mezarları başında bir kez daha andılar. Ayrıca "Soma İçin Adalet, Türkiye İçin Adalet" mitingi gerçekleştirildi. Soma 301 Madenci Aileleri Derneği, Sosyal Haklar Derneği (SHD), DİSK, KESK, TMMOB tarafından gerçekleştirilen mitinge, Manisa'dan ve çevre kentlerden emekçiler katıldı.

Soma faciası, bir iş kazasında yüzlerce işçinin yaşamını kaybettiği bir katliam olarak ülke tarihine geçti. Yerin yüzlerce metre altında çıkan yangın, madenin kısa sürede dumanla dolmasına yol açmıştı. Yanlarındaki eskimiş gaz maskeleri dışında, yüzlerce maden işçisini dumandan koruyacak hiçbir sağlık ekipmanı yoktu, havalandırma sistemleri yetersizdi. Madeni işleten şirketin patronu, maliyetten kaçınmak için maskeleri yenilememişti. Duman madenin içini hızla doldururken, işçilerin yüzlercesi hiçbir koruma sağlamayan maskeleriyle çıkışa ulaşmayı başaramadı. İşçilerin dumandan ve kömür tozundan kararmış cansız bedenleri tek tek gün ışığına çıkarıldıkça, ailelerdeki umutlar azaldı. 17 Mayıs'a kadar cansız madencilerin bedenleri çıkarılmaya devam edildi.

Bu büyük facianın ardından AKP hükümeti, sorumluları ortaya çıkarmak, bu tür katliamların bir daha gerçekleşmemesi için gerekli önlemleri almadı. Tersine, yüzlerce işçinin canını alan bu facianın üzerini örtmeye çalıştı. Katliama tepki gösteren acılı madenciler ve yakınları hedef alındı, tekmelendi, tokatlandı.

Ailelerin açtığı davada 5'i tutuklu 51 kişi yargılanıyor. En son 21 Martta görülen duruşmada savcı mütalaa vermiş ve dava 19 Hazirana ertelenmişti. Görülen son duruşmada, tutuklu yargılanan Soma Kömür İşletmeleri A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Can Gürkan, sanki 301 madenci ölmemiş gibi, iş güvenliği için her türlü harcamayı yaptığını iddia ederek tahliyesini talep etti. Şurası açık ki tutuklu sanıklar cezalandırılırsalar bile, bu ceza gerçek sorumlulardan hesap sorulduğu anlamına gelmeyecek. Çünkü rödovans yoluyla madenleri özel şirketlere kiralayan, üretim baskısı yapan, bu arada iş güvenliği önlemlerinin alınıp alınmadığını denetlemeyen devlet ve hükümet yetkilileri de sorumludur.

AKP iktidarı, iş cinayetlerini "kader" ve "fıtrat" diyerek açıklamaya ve meşrulaştırmaya çalışıyor. Nitekim işyerlerini denetleyip iş güvenliği önlemlerinin gerektiği gibi alınmasını sağlamadığı için, Soma katliamından sonra, aynı yıl içinde İstanbul Mecidiyeköy'de ve Ermenek'te onlarca işçinin canını alan toplu iş cinayetleri gerçekleşti. AKP döneminde 21 binden fazla işçi iş cinayetlerinde yaşamını kaybetti. Gerçek bu olmasına rağmen, hükümet yetkilileri iş kazalarından ve iş cinayetlerinden işçileri sorumlu tutmaya devam ediyorlar. 9. Uluslararası İş Sağlığı ve Güvenliği Kongresi'nde bir konuşma yapan Başbakan Binali Yıldırım, iş cinayetlerinin suçunu bir kez daha işçilere yükledi.

Türkiye'de iş kazaları ve iş cinayetleri işçi sınıfının en yakıcı sorunlarının başında geliyor. İnsana değil kâra odaklanan sermaye sınıfı, maliyetleri arttırdığı gerekçeyle iş güvenliği önlemlerini almıyor. Şunu çok iyi biliyoruz: **Dünden bugüne iş kazalarında yitirdiğimiz sınıf kardeşlerimizin katili sermaye sınıfıdır, kapitalist kâr düzenidir.** Kardeşlerimizi aramızdan alanları, sorumluları asla unutmayacağız. Başta Soma madencileri olmak üzere, iş cinayetlerinde yitirdiğimiz sınıf kardeşlerimizi unutmadık, unutmayacağız! ■

Büyükanneye Maaş Projesi Sona Erdi Kreş Sorunu Devam Ediyor

16 Nisan referandumunu yatırımı olan ve basında büyük bir yaygara koparılarak başlatılan “torun bakan büyükanneye maaş” projesi Mart ayı sonunda sona erdi. Bu proje güya kadınların istihdam sorununu çözmek amacıyla gündeme getirilmişti. Ama sadece 0-3 yaş aralığında çocuğu olan 6500 kadın bu projeden yararlandırıldı ve üstelik büyükannelelerin aldığı maaş sadece 425 liraydı. Projenin finansmanının yarısı İŞKUR tarafından, diğer yarısı ise TOBB ve TİSK gibi patron örgütleri ile Türk-İş ve Hak-İş tarafından sağlanmıştı. Sınırlı sayıda ve düşük meblağlı bir katkı bile patron örgütlerine çok gelmiş olmalı ki projenin devamından yana olmadıklarını belirtmişler.

Bu projenin referandum yatırımı olduğunu ve kadınların kreş sorununu hiçbir koşulda çözemeyeceğini ÜİD-DER Kadın Komitesi olarak o zaman da dile getirmiştik. Bir yılın sonunda görüyoruz ki ortada anlamlı bir kadın istihdamı artışı olmadığı gibi çocuk bakımı sorunu da çözülebilmemiş değil. Emekçilerin oylarını istedikleri zaman göstermelik projeleri hayata geçirenler, işleri bittiği zaman emekçilerin sesini duymuyorlar bile. Ama iş reklama geldiğinde bu konuda onlardan iyisi yok. Bu projenin sona erdiği günlerde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Betül Sayan Kaya, Çerkezköy Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü tarafından yaptırılan ÇOSB Kreş ve Gündüz Bakımevi'nin açılışına katıldı ve burada yaptığı konuşmada 300 OSB'ye 300 kreş kazandırma projeleri olduğunu söyledi. Yine projeler ve yine buram buram reklam kokan sözler! Tekirdağ'da bir yerel gazetenin internet sitesinde yer alan bu açılış haberine yorum yapan (belli ki ÇOSB'de çalışan) bir emekçi kadının sözleri madalyonun öteki ve gerçek yüzünü gösteriyor: “Çok güzel olmuş, ama ayda 1300 lira nasıl vereceğiz biz? O kreş sadece

zenginler için yapılmış anlaşılır. Bizim gibi asgari ücretle çalışan biri nasıl versin çocuğunu oraya? Aldığımız maaş ne zaten, nasıl verelim? Oraya ben de vermek istedim ama veremedim. Gittim gördüm, aylık fiyatı duyunca ‘ben ne alıyorum

zaten size vereyim’ dedim. Bizim sesimizi de duyun, daha makul bir fiyat olabilir.”

“Torun bakan büyükanneye maaş” balonu söndü ama bugün hâlâ gerçek olmayan, insanları yanıltan kreş yardımı haberleri medya tarafından servis ediliyor. Bakan ya da bürokrat sıfatıyla kadınlara “müjdelere” açıklayanlar gerçekte gözümüzün içine baka baka yalan söylüyorlar. Ama ne bu yalanları söyleyenler ne de onların yalanlarını servis edenler bu durumdan rahatsızlık duyuyorlar. Mesela 24 Ocakta düzenlediği bir basın toplantısında konuşan İŞKUR Genel müdür vekili “Çok önemseydiğimiz bir konu olan kadınlarımızın istihdamı konusunda pozitif ayrımcılıklarımız olacak. İş ve evi arasında kalan çalışan kadınlarımıza 400 liralık kreş yardımımız olacak” demişti. Peki, var mı ortada böyle bir kreş yardımı? Hayır yok. Zaten yoktu da. Genel müdür vekilinin sözünü ettiği ve Mart ayında kabul edilen yasa aslında işverenlere yapılacak vergi indirimini içeriyordu. Buna göre kadın çalışanlarının kreş ücretini ödeyen işverenlerin yaptıkları ödemenin 304 liralık kısmı gelir vergisinden muaf tutuluyor. Yani ortada çalışan kadınlara değil işverenlere yapılan bir kıyak var. Tabii bir de Türkiye’de kadın çalışanlarının kreş ücretini ödeyen kaç işyeri olduğu sorusunu sormak lazım.

Hükümet yıllardır emekçi kadınlar için can yakıcı bir sorun olan **kreş sorununu çözmek yerine çevresinden dolanıp çözüyormuş gibi yapıyor**. Hiç boşluk tanımaksızın sürekli olarak emekçi kadınlara boş umutlar pompalanıyor. Kreş hakkı için örgütlenip mücadele etmek yerine çıktı çıkacak sanılan yasalara, yardımlara bel bağlanıyor. AKP hükümetinin yıllardır ortaya koyduğu pratik, bu sorunu çözmeye niyetli olmadığını yeterince göstermiyor mu? Açıkça söylemek gerekirse emekçi kadınların kolay görünen ama hiçbir işe yaramayan beklemek yerine zor olan mücadeleyi seçmek dışında bir şans yok. Geçmişten bugüne söylenegelen ve çok doğru olan şu sözü unutmayalım: Hak verilmez, alınır! ■

Kapitalizm İşçi Sınıfını Nasıl Hasta Ediyor?

İnsanın şu hayatta istediği en birinci şey sağlık... “Her şeyin başı sağlık” diye boşuna denmez. Fakat hastalıklarımız ve hasta insan sayısı sürekli artıyor. Yetkililer, hasta ve hastalık sayısının artmasını yaşam süresinin uzamasına bağlıyor ama gerçekler hiç de böyle değil. Başta kanser, şeker ve kalp damar olmak üzere bütün hastalık türlerinin görülme sıklığı artmış ve bu hastalıklara maruz kalma yaşı küçülmüş durumda. Erişkin her 5 kişiden birinde hipertansiyon görülüyor. Dünyada her yıl 8 milyon kişi verem hastalığına yakalanıyor ve 3 milyonu yaşamını kaybediyor. Yoksulluk ve şiddete bağlı olarak gelişen akıl hastalıkları, dünyadaki hastalıklar arasında yüzde 11’lik bir oran oluşturuyor.

1985’den 2015’e kadar dünyadaki diyabetli hasta sayısı yaklaşık 14 kat artarak 30 milyondan 415 milyona çıkmış. Dünyada yaklaşık 600 milyon kronik KOAH hastası bulunuyor ve hastalığa yakalananlardan her yıl 2,7 milyonu ölüyor. Dünyada her yıl 14 milyon kişi kansere yakalanıyor ve 8,2 milyon kişi de kanserden dolayı ölüyor. Veriler buraya alamayacağımız kadar çok ve durumun korkunç boyutları ortada.

Teknoloji, bilim ilerliyor, hayat “kolaylaşıyor.” Makineleşme artıyor, ürünler daha hızlı ve daha fazla üretiliyor. Yapay zekâlı, hareket fonksiyonları son derece gelişmiş robotlar yapılıyor. Hele tıp biliminde öyle ilerlemeler var ki anne karnındaki bebeğe müdahale edilebiliyor. Ama bunca gelişmeye, ilerlemeye karşın hastalıklara çare bulunması bir yana, hastalıklar azaltılamıyor bile. Aksine artıyor. Çünkü **kapitalizmde her türlü gelişme ve üretim kâr için yapılıyor, insanlara daha sağlıklı bir hayat sunmak için değil.**

Hastalıkları gösteren istatistiklerdeki rakamlar nasıl istikrarlı bir şekilde yukarı doğru bir ivme gösteriyorsa çalışma saatleri de aynı şekilde yukarı doğru çıkıyor. Ve buna karşılık ücretler de yine istikrarlı bir şekilde düşüyor. Hem iş kazalarından hem de meslek hastalıklarından ölümler artıyor. Sağlıklı çalışma ortamı sağlamak işverenlerce maliyet olarak görüldüğü için gerekli kurallar ya uygulanmıyor ya da göstermelik önlemler alınıyor. Gerekli önlemlerin alınmaması hastalıkları arttırıyor. İşçiler 40’lı yaşlarına geldiğinde “yaşlandık, bu nedenle hastalıkları-

mız arttı” diyorlar ama asıl sebep yaşlanmak değil ağır ve sağlıksız çalışma koşulları.

Uzun çalışma saatleri, ücretlerin düşüklüğü, bunun yarattığı yoksulluk, zamansızlık, işsizlik, güvencesizlik, gelecek kaygısı, ağır borç yükü, geçinememe, stres; bunların hepsi işçilerin sağlığını etkiliyor. Sağlıklı bir vücut ve zihin için gerekli olan spor, sosyal faaliyet, kaliteli ve dengeli beslenme, önleyici sağlık hizmeti gibi şeyler işçilere Fizan kadar uzak. Yani kapitalizmin yarattığı koşullarda bütün bunlar hayal.

TV’lerdeki sağlık programlarında uzun uzun nasıl kaliteli bir şekilde beslenebileceğimiz anlatılıyor. İşçilerle dalga mı geçiyorlar acaba? Belli bir yaş ve olgunluk düzeyine gelmiş herkes sağlıklı beslenmenin neleri gerektirdiğini üç aşağı beş yukarı bilir ve ailesini de böyle beslemek ister. Fakat buradaki asıl sorun işçilerin neyi nasıl ve ne zaman yemeleri gerektiğini bilmemeleleri değildir. Akşam saat 9-10 gibi eve gelip yemek yiyen bir işçi, sabah 5’te kalktığında ne kahvaltı yapmaya hali kalır ne de işe yetişeceğim telaşıyla vakti. Ya da herkes et, balık, gerçek tavuk, gerçek peynir, gerçek bal yemesi gerektiğini bilir ama asgari ücret ya da biraz üstüne ücrete bunu sağlama imkânı olmaz. Aç kalmamak için de aslında “zehir” olduğunu bilse de ucuz ürünü alır ve yer. Sorun bilinçsizlik değil, çaresizliktir.

Kapitalizmde et de, ekmek de, şeker de, ilaç da, kitap da, sağlık da, mermi de, gemi de kâr için üretilir.

Kapitaliste para kazandırmadığı takdirde kapitalizmde hiçbir ürün ya da hizmet üretilmez. Son günlerde bunun çok somut örneğini yaşıyoruz. Pancar şekeri sağlıklı olabilir ama nişasta bazlı şekerin hem üretimi hem de dağıtım ve saklama koşulları daha ucuza geldiği için kapitalistler için daha kârlı. Bu nedenle pancar şekerinin üretimini, işçiler engellemezse, bitirmeye kararlılar.

Kapitalizmin neden olduğu yaşam koşulları var olduğu sürece işçilerin sağlıklı kalması mümkün değil. İnsanlık teknolojik ve bilimsel gelişmeleri daha sağlıklı bir yaşam için kullanabilir. Ancak kâr hırsı olmayan, insanların sınırsız sömürsünden çıkarı olmayan, tersine bunun mağduru olan işçi sınıfı bunu yapabilir. İşçi sınıfı kâr düzenini değiştirecek güçtedir. Öyleyse sağlıklı bir gelecek için birleşip mücadele edelim! ■

Dünya İşçi Sınıfı 1 Mayıs'ta Alanlardaydı!

İşçi Sınıfının Uluslararası Birlik, Mücadele ve Dayanışma Günü 1 Mayıs'ta, Asya'dan Avrupa'ya, Amerika'dan Afrika'ya dek tüm dünyada meydanlar doldu, "Yaşasın 1 Mayıs", "Kapitalist Sömürüye Son" haykırışları tüm kıtaların ortak dili oldu. Sömürünün, yoksulluğun, ayrımcılığın, baskıların arttığı dünya genelinde, işçi ve emekçiler tek ses tek yürek kapitalizme olan öfkelerini dile getirdiler, taleplerini haykırdılar.

ABD

1 Mayıs'ın doğduğu topraklarda egemenler tarafından yükseltelen ayrımcılığa, düşmanlaştırmaya inat, bu yıl da işçiler alanlarda sınıf dayanışmasıyla yan yana geldiler. Başta Los Angeles, California, Washington ve New York gibi büyük şehirler olmak üzere ülke genelinde on binlerce emekçi meydanlara çıktı.

"Hepimiz buraya aidiz ve birbirimizi koruruz" yazılı dövizler taşıyarak yürüyen ABD'li işçiler, göçmen kardeşleriyle sınıf dayanışmasının güzel örneklerini sergilediler. Meydanlardan "Onurumuz için, yönetenler tarafından haklarından mahrum bırakılan tüm halklar için yürüyoruz" şiarları yükseldi.

İspanya

İspanya'da iki ana sendika CCOO ve UGT tarafın-

dan organize edilen gösterilerde binlerce emekçi Barcelona ve Madrid başta olmak üzere şehir meydanlarına çıktı. İşçi ve emekçiler kemer sıkma politikalarına karşı taleplerini haykırdı. Eğitim ve sağlık alanlarında yapılan kesintilere tepki gösteren işçiler, sloganlarıyla grev hakkı istediklerini dile getirdiler. Artan yaşam maliyetine uygun ücret artışları talep ettiler.

Fransa

Fransa'da işçi haklarına yönelik giderek dozu artan saldırılara karşı verilen mücadele, 1 Mayıs'ta da yankısını buldu. Demiryolu ve hava yolunda grevlerin devam ettiği Fransa'da emekçiler, Paris başta olmak üzere birçok kentte 1 Mayıs vesilesiyle bir araya geldi, Macron'un iş yasasında yapmak istediği düzenlemeleri protesto etti, taleplerini haykırdı.

Almanya

Yunanistan

Yunanistan'ın başkenti Atina'da toplanan işçiler, kemer sıkma politikalarına karşı bir gösteri düzenlediler. İşçi ve emekçiler ekonomik krizin faturasının kendilerine kesilmesine, artan işsizliğe, hak gasplarına ve kısıtlamalara tepki gösterdiler. Deniz ve kara toplu taşıma işçileri gerçekleştirdikleri bir günlük grevle ulaşımı neredeyse tamamen durdurdular.

İtalya

Almanya

Almanya'da başta Berlin olmak üzere Hamburg, Koblenz, Nürnberg gibi birçok kentte gösteriler düzenlendi. "Dayanışma, Çeşitlilik ve Adalet" sloganıyla düzenlenen gösterilerde işçiler ve emekçiler "Kahrolsun Kapitalizm!" sloganları attılar.

İngiltere

İngiltere'nin birçok bölgesinden Londra'ya akın eden

Kamboçya

İngiltere

binlerce işçi 1 Mayıs'ı coşkuyla kutladı. Sendikalara getirilen yasal kısıtlamaları, kemer sıkma politikalarını protesto eden işçi ve emekçiler; eğitim, sağlık ve ulaşım alanındaki kesintilere tepki gösterdi.

İtalya

İtalya'da bu yıl 1 Mayıs "İş güvenliği" temasıyla örgütlendi. Roma, Torino gibi büyük şehirlerde kutlanan 1

Filipinler

Mayıs'ta öne çıkan talepler artan işsizliğe karşı iş, iş kazaları ve ölümlerine karşı iş güvencesi oldu.

Asya'da milyonlar 1 Mayıs'ta ayaktaydı!

Ücretlerin son derece düşük ve çalışma koşullarının son derece kötü olduğu, patronlar için adeta bir cennet haline getirilen Asya ülkelerinde yüz binlerce emekçi meydanlara akın etti. Güney Kore, Filipinler, Sri Lanka, Bangladeş, Hindistan, Endonezya ve daha pek çok ülkede 1 Mayıs coşkuyla kutlandı. ■

Güney Kore

Yüz Binler Sömürüye ve OHAL'e Hayır Dedi!

Türkiye'nin çeşitli illerinde sendikaların ve demokratik kitle örgütlerinin çağrısıyla işçi ve emekçiler 1 Mayıs alanlarına aktı, 1 Mayıs coşkusunu yaşadı. OHAL'e ve baskılara rağmen işçi ve emekçilerin 1 Mayıs'a sahip çıkması ve alanlarda yerini alması, taleplerini ve sloganlarını coşkuyla haykırması son derece anlamlıdır. İşçi nüfusu artan kentlerde düzenlenen 1 Mayıs mitinglerinin kitleselliği ve coşkusu işçilerin baskılara

boyun eğmediğini ortaya koyuyor. İşçi kitleleri OHAL rejimine, KHK'lara, sendikal ve siyasal yasaklara, basın yasaklarına, emperyalist savaşlara, düşük ücretlere, taşeronluk sistemine, güvencesiz çalıştırmaya, iş cinayetlerine, özelleştirmeye, grevlerin yasaklanmasına, kadına yönelik şiddete, yaşam alanlarının yok edilmesine karşı seslerini yükselttiler, tepkilerini ifade ettiler.

UID-DER'li İşçiler: "Çarkı Bozuk Bu Düzene Hayır!"

Bu seneki 1 Mayıs'a işyerlerinde ve işçi mahallelerinde "Çarkı Bozuk Bu Düzene Hayır" sloganıyla hazırlanan işçilerin mücadele örgütü UID-DER, kitlesel ve coşkulu bir kortejle İstanbul Maltepe mitinginde yerini aldı. Dünya işçilerinin aynı duygu ve heyecanla alanlara çıktığı 1 Mayıs'ta, UID-DER'li işçiler de sömürüye, sa-

vaşlara, anti-demokratik uygulamalara, baskı ve zulme, OHAL'e, tek adam rejimine karşı seslerini yükselttiler ve alanlarda "Çarkı Bozuk Bu Düzene Hayır!" diye haykırdılar. UID-DER, toplanma alanında coşkulu 1 Mayıs programını yaptı. Örgütlü, kararlı ve sınıf bilinçli işçilerin coşkusu tüm işçi kortejlerinden alkış aldı.

ÜİD-DER kortejindeki işçilerin duygu ve düşünceleri

Genç bir kadın işçi: Çok güzel hissediyorum. Çünkü haklı taleplerimizi dile getirmek için buradayız. Çalışma koşulları ağır, çalışma saatleri uzun, özellikle gece vardiyasının kaldırılmasını talep ediyoruz. Alanlarda birlik, beraberlik içinde olmak çok güzel bir duygu...

65 yaşında emekli bir işçi: 7-8 senedir ÜİD-DER'i tanıyorum. ÜİD-DER'in her 1 Mayıs mitingine katılıyorum. ÜİD-DER'in varlığı gelecekte gençlerin varlığı demek, güzel günlerin müjdesi demek. Çünkü ÜİD-DER çok güzel bir mücadele veriyor. ÜİD-DER'e minnettarım. Gençleri alınlarından öpüyorum, mücadelelerinin devamını temenni ediyorum.

Meslek Liseli bir öğrenci: Staj sömürüsüne son diyorum. Geleceğimiz için 1 Mayıs'tayız.

Genç bir işçi: Temel haklarımızın geri verilmesini istiyoruz. Uzun mesai saatlerini istemiyoruz. Ücretlerimizin yükseltilmesini istiyoruz. OHAL'e karşıyız. OHAL'e yönetilmesini istemiyoruz ülkenin.

Bir işçi: Çocuklarımıza daha iyi bir gelecek sağlamak için buradayız.

Sefaköy'den bir işçi: İş kazalarında işçiler katlediliyor, emperyalist savaşlarda emekçiler ölüyor. Bugün dünyanın dört bir yanında otoriter, baskıcı, savaş yanlısı hükümetler işbaşına geliyor. Onun için bugün ÜİD-DER saflarındaydım. Dünya işçi sınıfıyla beraber haksızlıklara, baskılara, ücretlerin düşürülmesine ve çalışma koşullarının kötüleşmesine, iş kazalarında işçilerin ölmesine karşı yürüyorum.

Genç bir kadın işçi: Eşit bir dünya istiyoruz. İşçilerin güzel bir dünyada yaşamasını ümit ediyoruz. Ben

Edirne'den buraya geldim. Haykırıyorum: Haklarımızı alacağız, mücadele edeceğiz. ÜİD-DER olarak büyük kitlelerle coşkuyla kutluyoruz 1 Mayıs'ı.

Bir erkek işçi: Bugün sabah kalktığımda endişem vardı. Her yerde bombalar patlıyor. Ankara'da bunu yaşadık. Ama susarsak bombaların yarın bizim tepemizde patlayacağından eminim. Yıllardır 1 Mayıs'a katılıyorum. İşçiler arasında hiçbir ayırım gözetmeyen ÜİD-DER'le katılmak başka bir duygu.

Bir öğrenci: Biz gençler olarak işçi sınıfının çok önemli bir parçasıyız ve geleceğini oluşturuyoruz. Bizler gelecek kaygısının, açlığın, sömürünün, işsizliğin olmadığı; yaşanılabilir, özgürleşmiş bir dünya talep ediyoruz. Bunun için bilinçlenmek, örgütlenmek zorundayız. Sınıfımızı tanımak zorundayız. Bunu da en güzel 1 Mayıs gibi özel günlerde görebiliyoruz. Bu yüzden bu saflardayız, görev alıyoruz. Örgütlenip daha güzel bir gelecek için mücadele ediyoruz.

Genç bir kadın işçi: ÜİD-DER Kadın Komitesi olarak bugün yürüyoruz. Cinsiyet ayrımcılığına, kadın cinayetlerine hayır diyoruz. Biz buradayız, meydanlardayız. Kadın cinayetleri son bulana kadar meydanlarda olmaya devam edeceğiz. Yaşasın 1 Mayıs.

Hamile bir kadın işçi: Fabrikada çalışan bir işçiyim. Bugün izne çıktım ve bebeğimin geleceği için buradayım. Çünkü onu kolay bir hayat beklemiyor. Şimdiden bilsin istiyorum. Annesiyle birlikte bugün bu alanda, işçi arkadaşlarıyla, abileriyle, ablalarıyla birlikte olsun istedim. O yüzden bugün buradayım. Anne karnındayken kolay bir dünyada yaşamıyor. Savaşların olduğu bir dünyada yaşıyor. İstiyorum ki barış dolu, daha güzel bir dünyada yaşasın. Daha güzel bir dünya için buradayız. ■

Büyük Haziran Direnişinde Kadınlar

1970'li yıllarda DİSK, sermaye sınıfının yüreğine korku salan bir işçi örgütüydü. Onun çatısı altında birleşmiş işçiler grevlerle, direnişlerle patronlara karşı çetin mücadeleler veriyorlardı. Patronlar sınıfına kök söktürerek pek çok kazanım elde ediyorlardı. Bu kazanımların bir kısmı bu günkü işçi kuşaklarına miras bırakıldı. Egemenler işçilerin mücadelesini kırmak ve DİSK'in önünü kesmek üzere harekete geçtiler. Mücadeleci sendikalarına sahip çıkan 150 bin işçi buna karşı çıktı. İki gün boyunca ne barikat, ne polis engeli durduramadı işçileri.

15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişine katılan kadın işçilerden biri "Derinden Gelen Kökler" kitabında o dönem verdikleri mücadelenin kendilerini çok değiştirdiğini anlatır. Dayanışmanın, kardeşliğin, birlik olmanın onlara güven verdiğinden, o nedenle korkusuzca mücadele ettiklerinden bahseder. Çalıştığı 700 kişilik fabrikanın işçilerinin çoğunluğunun kadın işçi olduğunu

dile getirir. O kadın işçi fabrikadaki arkadaşlarının 15-16 Haziran günlerindeki mücadeleye bakışını şöyle anlatır: "Fabrikada sendikasız işçi yoktu, kadınlar erkeklerden daha bilinçliydi, sınıfsal olarak da meseleyi biliyorlardı. Fire vermeden katıldık eyleme. O dönemde 31 yaşındaydım, beş çocuğum vardı, ancak sınıfsal olarak böyle bir şeyi yapmamam ayıp olurdu. Kendimiz için yürüdük.

Beyaz önlük ve ayakkabılarımızla, 'haydi' lafını duyar duymaz çıktık. Davutpaşa tarafından sloganlarla işçiler geliyordu. Biz önde onlar arkada yürüyorduk. İşçileri temsilcileri olarak biz yönlendiriyorduk."

Direnişe katılan bir diğer kadın işçi ise şu temennide bulunuyor: "Gezmeye gidiyor gibi gittik. Endişeyle değil. Çünkü güçlü bizdik ve bizim ekmeğimizle oynuyorlardı. Büyük bir coşku ve kardeşlik vardı. Ertesi gün fabrikada herkes birbirine ne yaptığını anlatıyordu. Keşke o gün adı konulmayan birliktelik yeniden gösterse kendini!" ■

Maden-İş Çalışma Grubunun 10 yıllık emeği sonucunda hazırlanan Derinden Gelen Kökler kitabından...

"Beko Fabrikasından Mücadele Deneyimleri"

Uzun yıllar evlerimizdeki çamaşır makinesi, televizyon gibi beyaz eşyaların büyük çoğunluğunun markasının Beko olduğunu hepimiz hatırlarız. Bu markanın reklam şarkıları çocukların dillerinde dolaşırdı. Birçok insan bu markanın televizyonlarına bakarak dünyayı unutturdu ve Beko fabrikasında çalışan işçilerin hangi şartlar altında çalıştığını bilmezdi. Hele kadın işçiler, ne baskılara maruz kalırlardı!

1972'de dönemin sarı sendikalarından Cevher-İş'te örgütlüdür bu fabrikada işçiler. Cevher-İş sendikası patronun desteklediği hatta kendi eliyle getirip işçileri üye olmak zorunda bıraktığı bir sendikadır. İşçilerin değil patronun çıkarlarını kollamaktadır. 1974 yılına kadar bu duruma katlanmak zorunda kalan işçiler o günden sonra onlara boyun eğmek istemiyordu. DİSK ve Maden-İş'in mücadeleci sınıf sendikacılığı anlayışının farkını görüyor ve Maden-İş'e geçmek istiyordu. İşçiler 1974'ün sonlarına doğru harekete geçtiler. Bunun üzerine patronun ve Cevher-İş sendikasının temsilciler üzerinden işçilere baskısı da arttı. Beko fabrikasındaki çalışma koşulları işçileri insanlıktan çıkarıyordu. Kadın işçilerin de çalıştığı fabrikada tuvalete gidişte marka uygulaması dahi yapılıyordu. İşçilerin Maden-İş'e geçiş sürecinde de patron ve onunla

işbirliği halinde hareket eden Cevher-İş sendikası bir sürü ayak oyunu çevirerek Maden-İş'in yetki almasını engellemeye çalışırlar. Cevher-İş'in temsilcisi kadın işçilerden birine "sen misin Maden-İş'e üye olan? Sizi şıllıklar sizi! Maden-İş'e gitmenin ne olduğunu görün" diye bağıarak tokat atacak kadar pervasızdır. Ağır çalışma koşullarına bir de işçileri hiçe sayan, onurunu çiğneyen ve kendi malı gibi gören bu anlayışa duyulan öfke eklenir. Bu hareket bardağı taşıran son damla olur.

Sendika değiştirme mücadelesinde süreç iş mahkemesine taşınır. İşçiler mahkeme günü heyecanla Sultanahmet'teki adliye sarayına gitmeye karar verirler. Adliye önüne yaklaştıklarında polis engeli ve panzerlerle durdurulurlar. Adliyeye vermek üzere dilekçeler hazırlamış olan işçiler içeri girmek isteyince çatışma çıkar. O andan sonra kadın işçilerin gösterdiği kararlılık ve direnç dönemin burjuva medyasının da gözünden kaçmaz, Hürriyet gazetesinde haber olur. Patronların medyası bile kadın işçilerin direngenliğini görmezden gelemez.

Şöyle anlatır işçilerden biri o mücadele gününü: "Kadın işçilerimiz daha da direngendi, daha cesurlardı. Polisin üstüne yürüyorlardı korkusuzca. Nitekim yaralanan işçilerin dördü kadındı." ■

Bir İşçi Dayanışması ve Değişen Dünya Görüşü

■ Esenyurt'tan bir grup metal işçisi

Merhaba dostlar, biz Esenyurt'tan bir grup metal işçisiyiz. Bu mektubumuzu İşçi Dayanışması gazetesinin onuncu yılı vesilesiyle yazıyoruz. Bundan yaklaşık 7 yıl önce Kırşehir bölgesinde bir metal fabrikasında çalışıyorduk. Metal sektörü bugün düşük ücretler, uzun iş saatleri ve iş kazalarıyla bilinen bir sektör, o zaman da öyleydi. Bizim çalıştığımız fabrika bu koşulların hepsinin katmerli bir şekilde yaşandığı bir işyeriydi. Yüksek iş temposunun, iş koşullarının ağırlığının ve uzun çalışma saatlerinin getirdiği dikkat kaybı nedeniyle neredeyse haftada bir iş kazası yaşanıyordu.

En son yaşanan iş kazası biz işçileri derinden sarsmıştı. Daha 22'sinde gencecik bir delikanlı arkadaşımız iş kazasında yaşamını kaybetmişti. Herkes gibi onun da geleceğe yönelik planları, hayalleri vardı. Patronların kâr hırsının kurbanı olmasaydı yazın evlenip sevdiğine kavuşacaktı. Ama buna izin vermediler ve daha hayatının baharında yaşamdan kopardılar. Bu da yetmezmiş gibi bütün suçun onda olduğunu ve hatta intihar ettiğini söyleyecek kadar aşağılık ithamlarda bulundular. O günlerde hepimizin gündeminde iş kazaları vardı. Bunun üzerine sohbetler ediyorduk. Bu iş kazalarının engellenip engellenemeyeceği üzerine konuşuyorduk. Biz de o işyerinde tanışmıştık. Önceleri birbirini anlayan ve aşağı yukarı işyeri sorunlarında örtüşen fikirlerimiz daha sonraları bizi iki iyi dost yapmıştı.

O günlerde işyeri önünde kırmızı şapkalı ve önlüklü bir grup UİD-DER'li arkadaş tam da bizim sorunlarımızla ilgili bir içeriğe sahip bildiriler ve İşçi Dayanışması gazetesinin o ayki sayısını dağıtıyorlardı. Biz 12 saatin vermiş olduğu fiziksel ve ruhsal yorgunlukla bir an önce servislerimize binmeye yönelmişken, onlar bize şöyle sesleniyorlardı: "İŞ KAZALARI KADER DEĞİLDİR! İŞÇİ ÖLÜMLERİNİ DURDURALIM!" Bu sesleniş bizi silkelemişti. Yorgunluğumuzu bir an için unutup kırmızı şapka ve önlüklü arkadaşlarla sohbet etmeye başlamıştık. İçeriğini tam hatırlamamakla birlikte işçilerin genel sorunlarıyla özellikle de iş kazalarıyla ilgili sohbet etmiştik. Bize "iş kazaları kader değildir, işçi ölümlerini durduralım" konulu bir etkinlik olduğunu, etkinliğe katılırsak daha kapsamlı bilgi sahibi olacağımızı ve verdikleri İşçi Dayanışması bülteninde bununla ilgili

yazıların olduğunu söyleyerek bizi de etkinliğe davet etmişlerdi.

Ve o günlerin üzerinden 7 yıl geçti. Aldığımız İşçi Dayanışması ve etkinlik daveti dünyaya bakış açımızı 180 derece değiştirdi. O zaman iki iyi arkadaş olan biz bugün o aldığımız İşçi Dayanışması sayesinde sınıfımızın mücadelesinde kavga arkadaşı olduk. İşçi Dayanışması'ndan öğrendiğimiz sınıf bilincini işyerindeki arkadaşlara taşımaya, onları da İşçi Dayanışması okuru haline getirmeye çalıştık. Tabi o dönemlerde heyecanlı ve acemiydik. Ama buna rağmen anlattıklarımız patronun gözünü korkutmuş olacak ki bizi işten çıkardı. Çıkarttı ama bizden öyle kurtulamazdı, bir zamanlar çalışmış olduğumuz fabrikaya yapılan İşçi Dayanışması dağıtımına katılarak eski iş arka-

daşlarımızın dünya ve Türkiye işçi sınıfının gündeminden haberdar olmalarını sağlıyorduk.

Evet, dostlar aldığımız o ilk İşçi Dayanışması sayesinde bizim ve patronların iki ayrı sınıf olduğumuzu, çıkarlarımızın farklı olduğunu ve hiçbir zaman uzlaşamayacağımızı, güçlü ve örgütlü olanın dünyanın kaderini belirlediğini öğrendik. Buradan bir İşçi Dayanışması'nın nelere kadar olduğunu sizlerle paylaşmak istedik. İşyerlerimizde bizim yaşadığımız sorunların benzeri sorunları yaşayan milyonlarca işçi arkadaşımız var ve onların da patronlar sınıfının yalan haberlerinden kurtulup gerçekleri öğrenmesi için bir İşçi Dayanışması'na ihtiyacı olduğunu unutmamalıyız.

YAŞASIN SINIFIMIZIN GAZETESİ İŞÇİ DAYANIŞMASI! ■

Çileli Kadınların Tek Çaresi Mücadele!

■ Gebze'den bir işçi

Biz kadın işçilerin birçok sorunu var ve bu sorunlar maalesef işyerlerimizde, sokakta ve hayatın her alanında sıkça karşımıza çıkıyor. Kadın işçilerin aleyhine işleyen, pozitif ayrımcılıktan uzak yasalar var. Kapitalist sistemde kadın aşağılanarak, hor görülerek, emeği yok sayılıyor. Patron işçi mi çıkaracak, ilk akla gelen kadın işçiler oluyor. Benim burada öne çıkartmak istediğim konu ise kadın işçilerin işyerlerinde karşılaştığı sorunlar ve bu sorunların üstesinden nasıl gelebilecekleri.

Bir kadın işçi yaşadığı sorunları şu şekilde paylaşıyor: “Bundan 13 yıl evvel sendikasız bir işyerinde çalışıyordum. Hamile olduğumu öğrendim. Doktor hamileliğim süresince dikkatli olmam gerektiğini, risk taşıdığımı söylemişti ve işyerime vermek üzere bana bir kâğıt vermişti. Ben de bana verilen kâğıdı insan kaynaklarına verdim. O da bana, «hamileliğin bizim için bir önemi yok sen yine aynı makinede çalışacaksın, hamile olman engel değil» dedi. Hâlbuki kolay yapabileceğim işler de vardı ve insan kaynaklarında çalışan da bir kadındı, o da bir anneydi. Bu benim çok zoruma gitmişti ve ben çalışmak zorundaydım. Doğum iznime çıktım, iznim bittiğinde çocuğuma bakacak bir bakıcı tuttum. Benim emzirme iznim yasal olarak vardı fakat bu hakkım da verilmedi, vardiyalı olarak çalışmaya devam ettim. Çocuğumu emzirememek beni kahrediyordu. Sütümü sağıp eve götürdüğümde süt bozulmuş oluyordu. Çocuğumda sağlık problemleri çıkmaya başlamıştı o günler hafızamdan silinmiyor.”

Bir başka kadın işçi ise şöyle anlatıyor: “Uzun zamandır işsizdim. O fabrikadan bu fabrikaya dolaşıyordum. Bir fabrikada şöyle sorulara maruz kaldım: «Evlenmeyi düşünüyor musunuz?» «Evlinseniz, çocuk yapmayı düşünüyor musunuz?» «3 yaşından küçük çocuğunuz var mı?» Sorulardan anlaşılacağı gibi bunlara «evet» dersanız işe alınmıyorsunuz. Çalıştığım süreç içerisinde arkadaşım hamile olduğunu, daha rahat çalışabileceği bir bölüme geçmek istediğini kadın müdüre ilettiğinde, «bize mi sorudun yaparken, şimdi çalış bölüm değiştirmek yok» demiş-

ti. Kadın müdürümüz kadın işçilerin hamile kalmaması için kondom dağıtmış, bizleri hor görerek aşağılamıştı. Yani çocuk yaparken müdürümüze ve patronumuza soracaktık! Yine aynı işyerinde sözleşmesi bitmeyen bir arkadaşım hamile kaldığında gizlemek zorunda kalmıştı.”

Tekirdağ Çerkezköy’de direniş yaşayan Prettl işçisi bir kadın ise şöyle diyordu: “Ben Prettl fabrikasında çalışan bir kadın işçiyim ve 19 arkadaşım ile birlikte bugün işten çıkarıldım. Kadın olduğumu özellikle belirtiyorum, çünkü bu da en az işçi olmak kadar büyük bir parçası hayatımın. Gece vardiyasına gitmeden sütümü sağıyorum ben, çocuğum için. Ve sabah dönüp kahvaltı hazırlıyorum. Uyuyup kalkıp evi toplayıp çamaşır yıkayıp yemek yapıyorum. Çalışıyorum ben, ekmek param için ve 10 sene uzun süredir çalıştığım fabrikam, toplu iş sözleşmesi görüşmeleri sürerken, sırf sendikam ile birlikte hareket ettiğim için beni işten çıkardı bugün. Benimle birlikte 20 haneye ateş düşürdü.”

Kişi olarak bizler fabrikalarda bu sorunları tek tek yaşıyor görünsek de bu sorunlar kadınıyla erkeğiyle işçi sınıfının ortak sorunudur. Bir taraftan patronlar sınıfı sistematik olarak üretimde çalıştırmak için insan kaynağına ihtiyaç duyar ve genç nüfusun çoğalmasını ister. Diğer taraftan daha fazla kâr kazanma hırsıyla kadın işçileri düşük ücretlere, uzun çalışma saatlerine ve güvencesiz çalışmaya mahkûm eder, doğum ve sonrasında izin haklarını kısa tutar. İşyerlerinde kadın işçilerin anlatımları durumun vahametini bir kere daha ortaya koyuyor. Gebelik hakları, doğum ve süt izinleri kullanılmayarak kadın işçilerin gebe kaldığı için aşağılandığı ve horlandığı gerçeği apaçık ortadadır.

Kadın işçiler bir taraftan işyerinde çalışır diğer yandan ise ev işleri ve çocuk bakımını üstlenir, hayat iki kat ağırlaşır onlar için ve kendilerini bu kocaman dünyada yalnız, umutsuz hissederler. Biz işçi kadınlar ortak taleplerimiz için birleşerek sınıf örgütlerinde bir araya gelmeli, dayanışmayı güçlendirmeliyiz. Güzel günler için mücadelede öne çıkmalıyız. ■

Milyonların İçinde Yalnız Değilsin!

■ İstanbul'dan bir işçi

“İnsanların korktuğunu, olanlara ses çıkarmadığını düşünüyordum. Hiç bu kadar kalabalık olmayı beklemiyordum. İyi ki 1 Mayıs'a katıldım. Ses çıkaran, 'bu düzen böyle gitmemeli' diyen insanların var olduğunu gördüm.” Bu sözler birkaç hafta önce Maltepe Meydanında kutlanan 1 Mayıs'a katılan genç bir işçiye ait. Bir metal işçisi ise 1 Mayıs alanında hiç ummadığı halde komşusunu ve iş arkadaşlarını gördüğünü, çok şaşırdığını, çok sevdiğini anlatıyordu. “Yan yana yaşarken, yan yana çalışırken birbirimizi bilmiyormuşuz, burada karşılaştıkça hiç de sandığımız kadar yalnız olmadığımızı anladık, çok mutlu olduk” diyordu.

1 Mayıs'ta yüz binlerce işçinin, emekçinin, gencin toplandığı o meydana ortak duygu buydu. Birlik duygusu, hep beraber “bu düzen böyle gitmemeli” diyebilmenin verdiği güven ve cesaret meydana her bir insanın yüreğini kaplamıştı. Sadece İstanbul'da değil, Türkiye'nin dört bir yanında, dünyanın dört bucağında 1 Mayıs meydanlarını dolduran işçiler böyle hissediyordu. Çünkü çalışan, her şeyi üreten, ezilen, sömürülen işçi sınıfı olarak ne yazık ki birlik ve beraberlik içinde değiliz. Örgütlü değiliz, dağınık haldeyiz, ne kadar büyük ve güçlü bir sınıf olduğumuzun farkında değiliz. İşte bu nedenle meydanları doldurduğumuzda, İşçi Sınıfının Uluslararası Birlik, Mücadele ve Dayanışma Günü 1 Mayıs'ta gücümüzü gördüğümüzde aslında birlik olmaya ne kadar çok ihtiyacımız olduğunu daha iyi anlıyoruz.

Bir düşünelim, diyelim ki fabrikada çalışan bir işçiyiz. Diyelim ki ayakkabı üretiyoruz. O ayakkabının metal hangi madenlerden çıktı da geldi, nerelerde işlendi? Derisi nasıl temizlendi, nasıl tabaklandı, nasıl boyandı? Kauçuğu için kaç işçi çalıştı? Bağcıklarını kim dokudu, kim ördü, kim boyadı? Sayısı nasıl dikildi, topuğu nasıl çakıldı, boyası hangi koşullarda üretildi? O ayakkabıları vitrinlere kim taşıdı? Durup bir düşünsek o ayakkabılar için başka başka ülkelerin işçilerinin el birliği içinde nasıl çalıştığını görürüz. İşte işçiler üretmek için böylesine bü-

yük bir birlik oluştururlar. Sömürücü sermaye sınıfı karşısında da aynı birliği göstermeye ihtiyacımız var.

İşyerimizde bir haksızlığa uğradığımız zaman buna karşı tek başımıza hiçbir şey yapamayacağımızı düşünürüz. “İşyerinde birlik yok ki, birlik olsak böyle olmazdı” deriz. Sesiz kalırız, boyun eğeriz. Her şeyin daha da kötüye gittiğine şahit oluruz. **Birbirimize güvenmeyi öğrendiğimizde, dayanışma içinde olabildiğimizde ise sorunların üstesinden gelmeyi, haksızlıkları engellemeyi başarabildiğimizi görürüz.** Bu durum yeni mücadeleler için bize moral ve güç verir. İşte sermaye sınıfının istemediği de budur. Bu nedenle bizi birbirimize düşürmeye, aramızda güvensizlik oluşturmaya, dayanışmamızı soldurmaya çalışırlar. Böylelikle bizi kolayca korkutabilir, kandırabilir, diledikleri şartlarda çalıştırabilirler. Biz işçiler için en büyük tehlike birlik ve dayanışmadan uzaklaşmamızdır.

İşte bu nedenle sömürücülerin yalanlarına kanmamalı, fabrikadaki, işyerindeki işçi arkadaşımızla el birliği halinde üretim yaptığımızı, aynı şekilde sömürüldüğümüzü unutmamalıyız. Birbirimizi tanımayı, birbirimize güvenmeyi, birbirimize destek olmayı, haksızlıklara karşı birbirimizin yanında durmayı öğrenmeliyiz. Yanı başımızda yaşayan komşumuzun bir başka işyerinde aynı durumda olduğunu unutmamalıyız. Birbirimize uzak ve yabancı olmamızı isteyenlere inat evlerimiz, yüreklerimiz kapılarını birbirimize açmalıyız. Sorunlarımızın çözümü için birlikte kafa yormayı, ders çıkarmayı, başarılarımızı paylaşmayı ihmal etmemeliyiz. Etrafımızdaki işçi kardeşlerimizin kendilerini yalnız hissetmesine izin vermemeli, onlara gerçekleri gösterebilmeliyiz. Birbirimizden habersiz olmamalı, meydanlara birlikte gitmeli, gücümüzü dost da düşmana da göstermeliyiz.

Bunları yapabilmek sömürücülerin bizi inandırmak istedikleri kadar zor değil, imkânsız hiç değil! Tıpkı ÜİDDER Müzik Topluluğunun 1 Mayıs meydanında seslendirdiği o coşku dolu ezgilerde dile getirildiği gibi:

Tek başına ne yaparım diye düşünme
Milyonların içinde yalnız değilsin ■

Bu Şiir Kömür Kocar

öyle insanlar gördüm ki
ölüm peşlerine düşmeye korkardı
kılları uzamış hayvanların yanı sıra
ya kuyulara iniyorlar
ya kuyulardan çıkıyorlardı
kazmaları kürekleri lambalarıyla
ya insanlar gibi toprağın üstünde
ya köstebekler gibi toprağın altındaydılar
bir düdük sesinde bütün şehir ayaktaydı
dağlara tepelere doğru bir ayaklanmadır başlıyordu
ikinci düdüğe kadar bütün şehirde tıs yoktu
uyudum uyandım hep aynı seslerdi
anladım insanlar bir vardiyaya giriyorlar
bir vardiya çıkıyorlardı
anladım en kısa ömür insan oğlundu
sonra kurtlar böcekler ve tarla farelerininidi

İlhan Berk

Yüz Karası Değil, Kömür Karası

Güneşli bir günde masmavi göreceğiz Karadeniz'i
Balkaya'dan Kapuz'a kadar, karış karış biliriz bu şehri
Eki'nin çiçekli bahçeleri, rıhtıma kömür taşıyan vagonlarıyla
Paydos saatlerinde yollara dökülen, soluk benizli insanlarıyla
Siyah akar Zonguldağın deresi
Yüz karası değil, kömür karası
Böyle kazanılır ekmek parası

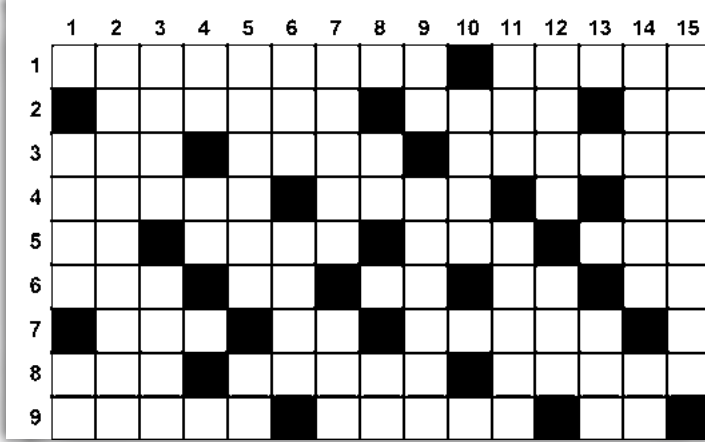
Orhan Veli

Çok Alâmetler Belirdi, Vakit Tamamdır!

Yedi kat yerin altından uğultular geliyor.
Çok alâmetler belirdi, vakit tamamdır.
Duyuldu kabuğuna tık ettiği civcivin
ve duyuldu uykusundan uyandığı
zincirinden başka kaybedecek şeyi olmayan devin.
Gök kubbe sıcaktı ve nem kokuyordu.
Ve rüzgâr

yükseldi ağır ağır, çoğaldı gitgide
birikti, birikti ve âni-vahitte
«Ah edildi derinden
yer oynadı yerinden»,
yıkıldı köprüler kemerlerinden,
yazılı taşlar kapandı yüzükoyun
Çekin ki körükleri
ateşe girdi demir.

Nazım Hikmet (Alâmetler Suresi şiirinden kısaltılarak alınmıştır)

İşçinin Bulmacası**Soldan Sağa**

- Halkın egemenliğine dayanan yönetim biçimi. Kötü, güç bir durumdan kurtulma.
- Para miktarı, tutar. Sebze ve meyvelerin yetiştirildiği ve hava şartlarına karşı korunduğu cam ve naylonla kaplı yer. Bir soru eki.
- Kürtçede baş. Dokumacılıkta, boyacılıkta, dericilikte cila olarak kullanılan madde. Çizgisel.
- Sekiz sestem oluşan ses dizisi. Bir işte gücünden yararlanan nesne. Neodim elementinin simgesi.
- Mililitrenin kısaltması. Duru, sakin havada çıkan kuru soğuk. Satrançta yalnızca çapraz hareket edebilen taş. Anne.
- İlgilendiren, ilişkin. Olur, peki veya fena değil anlamlarında kullanılan bir söz. Su. Etkinlik, çalışma. Tuzağa düşürülen, aldatılan, yararlanan kimse.
- Mikroskop camı. Belirti, iz. Yürekli, korkusuz.

- Dökme demir. Özen. Derman, kuvvet.
- Yerine koyma. Soğan, havuç gibi sebzeleri ufak parçalara ayırmak için kullanılan mutfak aleti. Boru sesi.

Yukardan Aşağıya

- Türkiye tarihindeki en büyük işçi katliamının gerçekleştiği ilçe. Matematikte bir sayı.
- İşçilerin yıllarca çalıştıktan sonra iş hayatından çekilmeleri ve geçmiş hizmetleri karşılığında bir gelire hak kazanma durumları.
- Yiğit, sözünün eri. Doğu Karadeniz'e özgü bir tür tekne.
- Hint Okyanusu'nda derin bir çukur. İktidardan yana haber yapan resmi haber ajansı.
- Piyano, org gibi çalgılarda, yazı ve hesap makinelerinde, bilgisayarlarda tuşlardan oluşan bütün. Pire kelimesinin sesli harfleri.
- Bir müzik türü. Antlaşma.
- Kasten ve bilerek yapılan kötülükler. Baş, komutan.
- Rütbesiz asker. Hangi şey.
- Duman kiri. Zeki ve yaramaz çocuk.
- İki kişi arasında söz getirip götürün, bunu iş ve huy edinen kimse.
- Olağandan daha büyük. Alt alta yazılmış şeylerin bütünü.
- Ölümlü. Işın.
- Roket kelimesinin sessiz harfleri.
- Öyledir, doğru, diyecek yok, inandık anlamlarında bir onaylama sözü. Eşek sesi.
- Kilit, tel, çivi vb. metal eşya.

Geçen Bulmacanın Çözümü

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	D	I	R	E	N	I	Ş	U	L	U	F	E	M		
2	S	A	L	A	M	E	R	I	M	E	B	U			
3	S	I	S	M	A	U	N	V	Z	A	M	K			
4	A	M	P	U	L	M	Ş	A	M	A	R	A			
5	V	A	H	U	D	U	D	U	A	T	A	V			
6	U	S	R	O	A	Ü	R	E	S	E					
7	N	A	R	E	N	C	I	Y	E	İ	N	Ç	M		
8	M	A	L	V	İ	Y	A	M	A	N	A	T	E		
9	A	T													

İşçilerin Sordukları/60

OHAL, Grev Yasakları ve Lokavt

İş Kanunu, 1980 darbesinin getirdiği grev yasaklarını olduğu gibi koruyor. Yasalar, grev hakkının kullanılmasını oldukça sınırlıyor. Buna rağmen neredeyse her grev fiili yasaklarla karşı karşıya kalıyor. Bu da yetmiyor, OHAL'in grevleri yasaklamak için kullanıldığı devletin en yetkili ağızları tarafından sürekli olarak vurgulanıyor. İşçilerin en demokratik hakları yok sayılıyor. Son olarak 2018'in Ocak ayında 130 bin metal işçisi MESS grup toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde anlaşma sağlanamaması üzerine grev kararı almıştı. Hükümet metal işçilerinin grevini "milli güvenliği bozucu nitelikte olduğu" gerekçesiyle bir kez daha yasakladı. Ama işçilere dönük bu saldırısını kamufler etmek için MESS'in aldığı lokavt kararını da aynı gerekçeyle yasakladı. Oysa grev ve lokavt aynı kapsamda değerlendirilemez.

İşçilerin grev hakkına karşı patronlara lokavt hakkı

Grev, işçilerin taleplerinin kabul edilmesini sağlamak, haklarını korumak üzere üretimi durdurmasıdır. Üretimden gelen güçlerini kullanan işçiler patronlarla pazarlık yapabilecek duruma gelirler. Grev hakkı ortadan kaldırıldığında, bunun anlamı patronların tüm dayatmalarına rağmen işçilerin çalışmaya devam etmek zorunda bırakılmasıdır. Grev hakkı işçilerin mücadelesi sonucu yasalara girmiştir. İşçiler grev hakkını 1963'te Kavel Grevi sayesinde elde ettiler. Bugün grev hakkı Anayasa'nın 54. maddesinde ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nda yer almaktadır.

Ancak aynı dönemde grev hakkını boşa düşürmek için patronlara lokavt hakkı da tanındı. 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun 59. maddesine göre lokavt "işyerinde faaliyetin tamamen durmasına neden olacak tarzda, işveren veya işveren vekili tarafından kendi kararıyla veya bir kuruluşun verdiği karara uyararak, işçilerin topluca işten uzaklaştırılmasına" denir. Patronlar lokavtı işçilerin direncini kırmak, işçilere gözdağı vermek, onları psikolojik olarak etkilemek için, grevi etkisiz hale getirmek için ilan ederler.

Lokavt durumunda işçiler hangi haklarını kaybeder?

Gerek grev süresince gerekse de patronların lokavt kararında işçilerin birçok hakkı ortadan kaldırılmaktadır. İşçilerin iş sözleşmeleri grev ve lokavt süresince askıda kalır. Patron, lokavt nedeniyle iş sözleşmeleri dondurulan işçilerin lokavt başlamadan önce işleyen ücretlerini

ve ek haklarını normal ödeme gününde ödemek zorundadır. Ancak grev ve lokavt süresince işçilere bu dönem için ücret ve sosyal yardımlar ödenmez, SGK primleri yatırılmaz, işçiler ancak sağlık hakkından yararlanabilirler. Bu süre kıdem tazminatı hesaplanırken dikkate alınmaz. Grev veya lokavt süresince patron, işçilerin yerine, sürekli ya da geçici olarak başka işçi alamaz veya başkalarını çalıştıramaz. İşçiler de lokavt süresince başka bir işyerinde çalışamaz. Aksi hâlde işçinin iş sözleşmesi feshedilebilir.

Oysa işçiler haksızlığa uğradıklarında, sağlık ve güvenlik önlemleri alınmadığında, sendikalaşmaları engellendiğinde, ücretlerini arttırmak istediklerinde üretimi durdurarak patronlara taleplerini dayatabilmelidirler. Yasalarla yer alsın da lokavt bir hak olmamalıdır ve meşru değildir.

Grev değil lokavt yasaklanmalıdır!

Grev hakkı, emek ve sermaye arasındaki güç eşitliğine dayanır. Yasalarda grev hakkının "güçlü olan karşısında güçsüzü korumanın güvencesi" olarak yer aldığı belirtilir. Patronun lokavt olanağı ise bu güvenceyi ortadan kaldırmaktadır. İşçinin grev hakkı ile patronun lokavt olanağı aynı kapsamda değerlendirilemez. Burada "mücadele silahları arasındaki eşitlik" ilkesinden söz edilemez. Böylesi biçimsel bir eşitlik, özünde güçlü olan tarafın egemenliğini sürdürebilmesinin güvencesidir.

Hükümet, işçilerin grevini yasaklarken, usulen patronların lokavtını da yasaklıyor. Bu, hükümetin tarafsız olduğunu göstermez. Gerçekte hükümet sermayeyi koruyor. O yüzden hiçbir işçi bu sahte görüntüye aldanmamalıdır. İşçiler üretiyor, patronlar zenginleşiyor. İşçiler ürettikleri zenginlikten pay istediklerinde ise baskılarla, yasaklarla karşı karşıya kalıyor. İşçiler açlık ve yoksulluk arasında olan ücretlerini arttırmak, aç kalmamak için greve çıkıyorlar. Patronlar ise lokavt ilan ederek işçileri açlığa mahkûm ediyorlar. O nedenle lokavt hak değil suçtur. Grevler değil lokavt yasaklanmalıdır! ■

Tek Millet İki Ayrı Sınıf!

Millet, “aynı topraklar üzerinde yaşayan, aralarında dil, tarih, duygu, ülkü, gelenek ve görenek birliği olan insan topluluğu, ulus” diye tanımlanır. Egemenler sürekli “benim milletim” diyerek propaganda yürütüyorlar. “Biz bir milletiz, ortak çıkarlarımız” var diyorlar. Bu çıkarlar uğruna diğer milletlerin karşısına birlikte dikilmemiz gerektiğini iddia ediyorlar. Öyle mi peki gerçekten? “Millet”, çıkarları bir, beklentileri bir, umutları bir olan bir insan grubu mudur?

Millet kavramı modern çağda ulusu anlatır. Ama her ulus kendi içinde işçi sınıfı ve patronlar sınıfı olarak sınıflara bölünür. Patronlar sınıfı sermayeyi elinde tutar. İşçi sınıfı ise emek gücünü satan ve sömürülen bir sınıftır. İkisinin çıkarları ve yaşam tarzları farklıdır. Fabrika sahibi bir patron işlerini büyütme, daha çok kazanma, diğer firmalarla rekabet etme, daha fazla üretme amacını güderken işçi ise düşük ücretini yükseltme, çocuklarına iyi bir gelecek sağlamak kısacası hayatta kalma amacını güder. Elbette işçi sınıfının çıkarı, işçileri bir yük hayvanı konumuna iten kapitalist sömürü düzeninin yıkılmasıdır. Bu nedenle de işçi sınıfı kapitalist düzene karşı defalarca ayağa kalkmıştır. İşçi ile patron arasındaki fark bu kadar açıktır. O yüzden işçi ile patronun aynı millettense olması bizleri yanıltmamalı, gerçeği görmek zorundayız.

Egemenler neden “biz bir milletiz, aynı gemideyiz” derler? Çünkü kendi çıkarlarının, menfaatlerinin üstünü örtmek, işçilerin gerçekleri görmelerini engellemek isterler. Bir patronun işyerinde “işçiler, sizi sömürüyorum, emeğinize el koyuyorum, elimden gelse ücretlerinizi yarı yarıya düşürmek istiyorum, iş güvenliği önlemlerini maliyetli olduğu için almıyorum” dediğini duydunuz mu? Bunun yerine “daha fazla çalışmamız, hedefleri tutturmamız, ülkemizi kalkındırmamız gerek” derler. Ya da ekonomi %11 büyürken egemenler aslında sadece kendi kârlarının arttığını, işçilerin ise alım gücünün azaldığını, ücretlerin hayat pahalılığı karşısında eridiğini söylerler mi? Söylenmezler.

Egemenler “biz bir milletiz, aynı gemideyiz” derler ama işçiler haklarını aradıklarında polisi işçilerin karşısına dikerler. Onlara yasalarda olan haklarını bile kullanmazlar. Örneğin geçtiğimiz Ocak ayında metal işçilerinin

grevi yasaklandı. Madem aynı milletiz, işçilerin meşru hakkı ve aynı zamanda anayasal hakkı olan grev neden yasaklanıyor? Demek ki aynı millettense olmamız farklı sınıf çıkarlarına sahip olduğumuz gerçeğini değiştirmiyor. Metal patronları ile metal işçileri aynı topraklar üzerinde yaşıyorlar, aynı havayı soluyorlar ama sorun bu değil. Sorun sömüren kim sömürülen kim?

Düzen sahipleri, “dış güçler”in oyunları yüzünden aç ve yoksul kaldığımızı, işsiz kaldığımızı, düşük ücret aldığımızı düşünmemizi, buna ikna olmamızı isterler. Emperyalist savaş yüzünden canlarını kurtarmak için Suriye’den kaçan binlerce emekçi başta Türkiye olmak üzere Avrupa ülkelerine mülteci olarak sığınmak zorunda kaldı. Bu ülkelerde yaşayan işçi ve emekçiler yaşadıkları sorunların mültecilerden kaynaklandığını düşündüler. Türkiye’de kimileri Suriyelileri linç etmeye kalktı, kalkıyor. Oysa biz Suriyeli işçileri düşman olarak gördükçe, düşük ücretlerin ya da yüksek ev kiralalarının sebebinin göremeyiz.

Sadece Türkiyeli egemenler değil diğer ülkelerin egemenleri de aynı söylemlerle işçileri aldatırlar. “Rüyalar ülkesi” ABD’de yarım milyon insan evsizken, milyonlarca kişi işsizlik ve yoksullukla boğuşurken ABD’li egemenler kendi uluslarına “en büyük ve en iyi ekonomiyiz” diyerek propaganda yapıyorlar. İster Alman ister İngiliz isterse Amerikan olsun, tüm uluslar işçi sınıfı ile patronlar sınıfı olarak bölünür. Tüm dünyada işçiler haklarını aradıklarında patronlar sınıfı karşısına yasalarıyla, kolluk kuvvetleriyle dikilir. Hangi millettense olursa olsun patronlar sınıfı kriz olduğunda bundan kârlı çıkmanın yoluna bakar, işten atılan ve aç kalan ise işçiler olur. Savaşlarda onların çocukları askere gidip ölmez, ölenler daima yoksulların çocukları olur.

İş kazalarında ölen, meslek hastalığına yakalanan, düşük ücret alan, çocuklarının geleceği için endişelenen, savaşlarda ölen, yoksulluk çeken işçiler ve emekçilerdir. Türk, Kürt, İngiliz, Alman hangi millettense olursak olalım işçiler olarak sorunlarımız ortaktır. İşçilerin çıkarları patronların çıkarları ile aynı olamaz. İşçiler olarak çıkarlarımızın bir olduğunu öğrenmeliyiz ve unutmamalıyız. Egemenlerin “biz bir milletiz” diyerek bizi peşlerine takmasına aldanmamalıyız. ■